za NEKAJ VEČ KOT
2c na dan dobivate...
"GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvzemši sobot. nedelj in praznikov
KAR VAS ZANIMA

Erazem Gorshe
1116 E. 72nd St

GLAS NARODA

- List slovenskih delavcev v Ameriki. -

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 1 — Štev. 169 — VOLUME LII. — LETNIK LII. NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 29, 1944 — TOREK, 29. AVGUSTA, 1944 Tel: CHelsea 3-1242

5 WAR LOAN BUY EXTRA WAR BONDS Today!

RUSI V MADŽARSKI

Rdeča armada, ki neprestano prodira na Balkan, je napredovala 27 milj čez Karpate in zavzela Bratcu in Goioso na Madžarskem. — Druga ukrajinska armada gen. Malinovskega je šla čez 2835 čevljev visoki prelaz Oituz, ki je najvišji v Karpatih, in dospela do Bretcu, ki je 10 milj v notranjosti madžarske meje in 35 milj od Bukarešta-Budimpešta železnice, po kateri se morejo Nemci umakniti iz Rumunske.

Moskva naznanja, da je bilo včeraj na rumunski fronti zopet vjetih 11,000 Nemcev, od katerih jih je tretja ukrajinska armada generala Feodorja I. Tolbuhina vjela 5000 jugozapadno od Kišineva, kjer je zajetih 12 nemških divizij, katere sedaj rdeča armada pokončuje. Koliko Nemcev je bilo ubitih v tej pasti, Moskva ne pove, poroča pa, da jih je bilo dosedaj že 28,000 ujetih.

Na južnem koncu rumunske fronte je tretja armada generala Tolbuhina zavzela Brailo in Tulceo ob Donavi ter vojno pristanišče ob Črnem morju Sulino.

General Tolbuhin je zavzel tudi Tudor Vladimiresen, kjer se je njegova armada združila z drugo ukrajinsko armado generala Malinovskega. Sedaj je ruska črta nepretrgana in je dolga 130 milj od Karpatov pa do Črnega morja.

Na Rumunskem potiskata Nemce nazaj dve ruski armadi, poleg tega pa še črnomorsko brodovje admirala Filipa S. Oktjabrskega. Berlin priznava, da je položaj na Rumunskem za Nemce kritičen in da se nemška armada skuša umakniti do Karpatov.

Londonski vojaški izvedenci cenijo, da ima Nemčija na Rumunskem armado okoli 100,000 mož, ki bodo uničeni, kajti proti njim sta dve silno močni ruski armadi, od zadej pa jih napadajo Rumunci, ki jim bodo poleg tega še tudi odrezali vsako pot za umik. Edini izhod iz Rumunske imajo Nemci še čez karpatske prelaze, katere pa, kot pravi poročilo iz Moskve, trdno drže Rumunci.

Druga ukrajinska armada generala Malinovskega, ki je vdrla čez Oituz prelaz je vdarila na Madžarsko, je pri zavzetem Bretcu oddaljena od Ploestija 77 milj, od Bukarešte pa 110 milj. Ta armada se je obrnila proti severu, da zasede prelaz Ghimes, 27 milj severno od Bretca. Ta armada je od Bretca že napredovala 8 milj in zavzela Goioso, 13 milj od Ghimes prelaza.

V Bretcu so Rusi ob koncu široke doline, ki se razteza na razdaljo 36 milj do Bukarešta-Budimpešta železnice in 45 milj od Brasova, ki leži ob isti železnici. Oddaljeni so tudi od Jugoslavije 200 milj.

Moskovsko poročilo naznanja, da je armada generala Malinovskega osvobodila nad 150 obljudenih krajev in vjela 6000 Nemcev.

NEMCI ODHAJAJO IZ BOLGARSKE

Moskovski radio naznanja, da je nemška armada pričela odhajati iz Bolgarske. Radio pravi, da bodo v nekaj dneh vsi Nemci odšli iz Bolgarske.

"Razoroževanje nemških čet, ki prihajajo iz Bolgarske na Rumunsko, se nadaljuje," pravi moskovski radio.

Vsled zadnjih dogodkov na Balkanu se Nemčija trese v svojih tečajih. Nemški vojaški radio je čutil potrebo, da je pozval vojake: — "Spominjajte se svoje prisege Adolfu Hitlerju!" In nato dodaja: "V Nemčiji so nekateri krogi, kjer so dobili dvomi moč in kjer je bilo zaupanje omajano."

Zavezniški pogoji za predajo bodo v nekaj dneh izročeni bolgraskemu zastopniku v Kairi. Pogoji, ki jih je sestavila evropska svetovalna komisija, so bili poslani v Washington in Moskvo v odobrenje. Med drugimi pogoji je tudi zahteva, da Bolgarska izprazni one kraje Jugoslavije in Grške, ki jih je pograbila ob času največjih Hitlerjevih uspehov.

Rumunska se že bori na strani zaveznikov in bo v nekaj dneh podpisala pogodbo v Moskvi.

Neko švicarsko poročilo pravi, da se Nemci na Grškem boje, da bi bili odrezani in se pripravljajo, da odpotujejo skozi Jugoslavijo; neko drugo poročilo v Kairi pa pravi, da se bodo Nemci na Grškem bojevali do zadnjega.

Vsled dogodkov na Balkanu zadnjega tedna mora Hitler iz svojih knjig izbrisati okoli miljon vojakov. Izgube so naslednje:

Dvajset bolgarskih divizij in šest brigad, skupaj 300,000 mož;

24 rumunskih divizij 340,000 vojakov in najmanj deset divizij na Rumunskem (100,000 vojakov;

pet nemških divizij na Grškem (50,000 vojakov);

210,00 nemških vojakov na Bolgarskem.

MARSEILLES ZAVZET

Pred šestimi dnevi je bilo uradno naznanjeno, da je Marseilles v zavezniških rokah, toda nekateri nemški oddelki so se v svojih utrjenih postojankah in še zlasti okoli pristanišča še vedno branili, včeraj pa se je podal zadnji oddelek.

Francosko vojaško poveljstvo naznanja, da je bilo včeraj vjetih 5000 Nemcev in med njimi tudi general Schaeffer, poveljnik 242. infanterijske divizije.

Za posest Marseillesa je bilo vjetih 17,000 Nemcev, med njimi trije generali.

PARIZ IZROČEN FRANCOZOM

Poveljnik ameriške armade, ki je pomagala osvoboditi Pariz, je včeraj opoldne uradno izročil mesto generalu Joseph Pierre Koenigu, vojaškemu poveljniku Pariza.

General Koenig je sedaj odgovoren za varnost Pariza; ako pa bi prišlo do kakih izgredov, je ameriška armada pripravljena pomagati.

Ameriški poveljnik je generalu Koenigu v njegovem glavnem stanu v Hotel des Invalides izročil pismo, ki mu po sklepu ameriških, angleških in francoskih poveljnikov v Londonu prepušča Pariz.

Kralj Peter razpustil Mihaljovićevo armado

Kralj Peter je podpisal odlok, s katerim razpušča armado generala Draže Mihajlovića.

S tem odlokom je kralj Peter razveljavil odlok z dne 10. junija 1942, po katerem je bil postavljen glavni stan jugoslovanskega najvišjega poveljstva.

Feldmaršal Goering baje aretiran

John Scott, dopisnik newyorškega magazina "Time" v Stockholmu je po radio sporočil, da sta bila v Nemčiji aretirana feldmaršal Goering in njegova žena.

Scott pravi, da je svetoval, da bi bilo zatrto poročilo o bombnem atentatu na Hitlerja 20. julija, da bi bil odvrnjen armadni škandal. Gestapovski načelnik Heinrich Himmler pa je Goeringu nasprotoval in je pridobil tudi Hitlerja, nadar je zapovedal Goeringa aretirati.

Poveljstvo nad nemško zračno silo, kateri je dosedaj poveljeval feldmaršal Goering, je bilo izročeno generalu Hansu Jurgen Stunpu, ki je odgovoren Himmlerju, ki je vrhovni poveljnik domače fronte.

Dr. Joseph Goebbels se trese

Največji nacijski gobezdač, ki je v početku vojne, ko so nemške armade zmagovito korakale po tujih deželah, rekel: "Jutri ves svet!", ki je pozneje govoril "o evropski trdnjavi", se daj oznanja po radio svoj strah in pravi:

"Samo natrdnejša odločnost vseh njenih prebivalcev more rešiti osrednjo Evropo pred usodo, da pride pod boljševiški in anglo-ameriški jarem."

Nemška armada obkoljena

Ob dolenjem toku Rhone je na razdaljo 45 milj zajeta nemška 19. armada okoli 15,000 mož. Amerikanci so naglo vdarili 50 milj čez Alpe in so Nemcem presekali pot za umik iz južne Francije.

Petain, Laval in Herriot ujetniki

Nekaj dni pred zavezniškim vkorakanjem v Pariz je nemški gestapo aretiral maršala Henri Philippe Petaina, Pierre Lavala in bivšega ministrskega predsednika Edouarda Herriota in so bili odpeljani v Nemčijo.

Predno je bil maršal Petain odpeljan, je še skrivaj poslal na francoski narod poslanico, v kateri pozivlja narod, da ostane složen in pravi, da je vse, kar se je ž njim zgodilo, samo v dobrobit naroda.

Maršal v poslanici pravi, da je vedel, da bo aretiran, 20. avgusta, pet dni, predno so zavezniki vkorakali v Pariz, so ga Nemci odpeljali v Belfort blizu švicarske meje, nato pa v Nemčijo.

Herriota je poklical iz Nancyja v Pariz Laval, da bi se udeležil seje senata in poslanske zbornice, ki se je hotela posvetovati glede naglega zavezniškega prodiranja proti Parizu. Na tej seji so nameravali skleniti, da bi se vlada iz Vichyja preselila v Belfort. Do te seje pa nikdar ni prišlo.

Parižani govore, da je Laval pripomogel k temu, da sta bila maršal Petain in Herriot aretirana. Laval je hotel pokazati francoskemu narodu, da je nameraval ostati v Parizu do zadnjega in kakor pravijo nekatera poročila, je nemški gestapo aretiral Lavala, ker ni hotel premestiti svoje vlade v Belfort, temveč je hotel ostati v Parizu.

Clark pozdravil črne vojake

General Mark Clark je pozdravil 92. črno divizijo, ki je prideljena njegovi peti armadi, z besedami: "Nemec šepa na svoji zadnji nogi; zavezniške armade v Franciji in Rusiji ga stiskajo, mi pa smo tukaj pripravljeni, da pokrvavimo njegov nos."

DVA ATENTATA NA DE GAULLEA

Ko je general hotel vstopiti v katedralo Notre Dam je bil poskušen napad, ki ni uspel.

Francoski general Charles de Gaulle je včeraj dvakrat ušel smrti in mnogo tisočev Francozov je bilo prestrašenih, ko so nemški topovi streljali na štiri milje dolgo parado v Parizu. Mnogo ljudi je bilo ubitih in še mnogo več ranjenih. Malo pred tem je tisočglava množica pozdravljala generala de Gaullea, ko se je peljal v avtomobilu po ulicah 40 milj na uro. Pred njim se je peljala močna vojaška straža na motornih kolesih, njim so sledili francoski tanki in oklopni avtomobili.

V soboto so nemški aeroplani bombardirali Pariz, v nedeljo zjutraj pa so pričeli streljati na mesto s topovi.

Francoski fašisti so po strehah pričeli streljati na francoske vojake in kmalu so se boji razširili po celem Parizu.

Zmagoslavni govor generala de Gaullea je zaradi bojev moral biti odložen. Na tisoče žena in otrok je preplašeno begalo po ulicah, ko so pokale strojnice.

Francoski fašisti so se nastanili po strehah po ulicah, po katerih se je pomikala parada in so nenadoma pričeli streljati na množico.

Največja zmešnjava je vladala okoli Hotel de Ville (mestne hiše) in okoli katedrale Notre Dame. Mestna hiša in katedrala sta bili večkrat zadeti.

Pred katedralo Notre Dame je bilo zbranih kakih 40,000 ljudi in v katedrali so nameravali peti Te Deum. Ko je general pričel iti po stopnicah v katedralo, so pričeli pokati streli. General pa ni bil ranjen. Navzlic streljanju pa so v katedrali peli Te Deum.

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES

Veliko francosko pristanišče Marseilles

Zavezniki osvajajo eno francosko pristanišče za drugim. Po zadnjih poročilih so že tudi zavzeli veliko pristanišče Marseilles v južni Franciji.

AMERIKANCI V CHATEAU-THIERRY

Amerikanci so včeraj prišli v Chateu-Thierry, kjer so njihovi očetje pred 26 leti izvojevali največjo zmago in pomagali obrniti vojno srečo na zavezniško stran. Vrh hriba nad Marno je pokopališče, na katerem počivajo Amerikanci, ki so v prvi svetovni vojni padli v bitki pri Chateu-Thierry.

Tanki generala Pattona so pridrvili v malo mesto ob Marni in hitijo dalje proti nemški meji.

Južno od Marne so druge ameriške čete dospele v Sezanne, 56 milj vzhodno od Pariza in 32 milj od Chalons-sur-Marne.

Od Chateau-Thierry pa do 60 milj oddaljenega Troyesa se razteza široka planjava, kjer so bili poraženi vsi vpadniki od Atile pa do cesarja Viljem II.

Tretja ameriška armada, ki je na svojem potu iz Bretona do Seine in do Marne vjela 65,000 Nemcev in jih pobila 16,000, je dospela na ravne ceste, ki tečejo iz Pariza proti nemški meji.

Meaux, 30 milj vzhodno od Pariza ob Marni, je padel v nedeljo. Naglo prodirajoče oklopne čete so zavzele še mnogo drugih krajev, kot so Villenauxe, La Fertesous-Jouarre ob Marni 11 milj od Meauxa in drugi.

Dalje proti zapadu, kjer Angleži in Kanadčani zasledujejo bežeče Nemce, so zavezniki na več krajih premostili Seino in so postavili onstran reke že štiri močna oporišča. Truki, oklopni avtomobili in topovi naglo vozijo čez reko proti severu.

Sezanne je v francoski vojni zgodovini ravno tako znamenito mesto kot je Chateu-Thierry za Amerikance. Tukaj je v napetih dneh septembra leta 1914 maršal Ferdinand Foch potisnil Nemce proti močvirjem pri St. Gondu, nato pa je njihovo armado razbil s 75-milimeterskimi topovi. Na tem kraju pa so tudi Nemci leta 1940 našli najslabšo francosko črto in so jo prebili ter prišli v Pariz.

NEMCI SE UMIKAJO PROTI BRENNERJU

Kot pravijo sinočna poročila z italjanske fronte, se Nemci umikajo iz italjanskih provinc Piedmont, Liguria in Emilia proti Alpam in proti Brennerskemu prelazu, za seboj pa so pustili italjanske fašiste, da se bore proti italjanskim upornikom in zavezniškim armadam.

Ker se Nemci umikajo tudi iz Emilije, pomeni, da so opustili gotsko obrambno črto, ker so v provinci Apenini, v katerih so poglavitne utrdbe gotske črte.

V Liguriji je veliko pristanišče Genova, industrijsko mesto in se pripravljajo, da vdarijo Turin pa je v Piedmontu. Obe čez reko.

Poljske čete, ki pripadajo angleški osmi armadi, so se približale pristanišču Pesaro bo Jadranu na pet milj. Na drugem kraju na vzhodu Italije pa so zavezniki zavzeli Fano, v notranjosti dežele pa vas Cartoceto.

Poljaki so dospeli do reke Arzille, jugozapadno od Pesara

General Eisenhower v Parizu

Po zelo glasnih demonstracijah v soboto so Parižani v nedeljo zjutraj zopet prihiteli na ulice, da pozdravijo vrhovnega zavezniškega poveljnika generala Eisenhowerja in njegove ameriške, angleške in francoske štabe.

"Prišel sem, da izkažem priznanje zavezniških armad nepogljivemu duhu Pariza," je rekel general Eisenhower na koncu velike parade na trgu Arc de Triomphe.

Z generalom Eisenhowerjem so bili med drugimi visokimi častniki ameriški general Omar N. Bradley, poveljnik francoske notranje armade general Joseph Pierre Koenig, general Jacques Phillippe Le Clerk in drugi.

General Eisenhower je hotel imeti v svojem spremstvu tudi generala Montgomeryja, generala Pattona in generala de Gaullea, toda vojni položaj tega ni dovoljeval.

Pred avtomobili, ki so vozili generala Eisenhowerja in druge zavezniške poveljnike, so vozili oklopni avtomobili in motorna kolesa. Pot jih je vodila mimo Washingtonovega spomenika, po trgu de Lafayette doli po Champs Elysees, po Place de la Concorde do Arc de Triompho.

Trije aeroplani razbiti brez strela

Polkovnik Caroll W. McColpin iz Buffalo, N. Y., zna na poseben način razbijati sovražne aeroplane. McColpin je vodil 16 bombnikov k napadu štiri milje od Pariza. Njegove bombnike je napadlo 20 nemških napadalnih Focke-Wulf in Messerschmidt napadalnih aeroplanov. Štirje aeroplani so se zapodili proti McColpinovemu bombniku, ki se je spustil zelo nizko, tako da je skoraj zadel ob drevje, nato pa se je obračal na vse strani. Trije nemški aeroplani so se zaleteli proti njemu, pa so zadeli ob tla in so se razbili. Četrti aeroplan je po dvanajstih poskusih opustil napad in se vrnil domov.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Huda, Treasurer; Joseph Lapuh, Sec.
(Names of Officers of the corporation and address of above officers)
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly $7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO $7.—; ZA POL LETA $3.50; ZA ČETRT LETA $2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2—1789

Kvizlingom v uvaževanje

V kolikor pride Evropa v poštev bliža se vojna svojemu koncu in sicer s popolnim porazom naci-fašizma. Na milijone nedolžnih ljudi je moralo umreti kot žrtve križarske vojne proti največjemu barbarstvu vseh vekov — in mnogo ljudi bode moralo še v nadalje žrtvovati svoje življenje, predno nastane in zavlada popolni mir, toda v kolikor pridejo Zjedinjene države v poštev, naše žrtvovanje ne bode v bodoče tako veliko, kakor ono naših zaveznikov, Rusov in Angležev. Nam, v Zjedinjenih državah, je bila sreča mila, baš kakor tekom prve svetovne vojne, in večina našega vojaštva, katero je bilo še pred par tedni verjeno, da bode vojna trajala še eno ali dve leti, se bode kmalo vrnila domov v nadi, da bodo živeli doma v popolnem miru, katerega so zadobili ne le zase, temveč za nas vse, kar nas je tostran Atlantika.

— — —

Glasom najnovejših vesti, ki prihajajo iz Evrope, države Kvizlingov so končno prijadrale do svojega konca: Francija in z njo zajedno tudi Belgija in Nizozemska, bode kmalo osvobojene; Suoma, na skrajnem severu prosi za mir; Rumunska i nBolgarija se deloma že bojujeti na strani zaveznikov oziroma proti Nacijem in ravnokar se poroča, da je vojna misija Zjedinjenih držav dospela v glavni stan jugoslovanskega maršala, Tita Brozoviča, ter se pridružila vojnim misijam Anglije in Rusije — in Nemci že beže iz Balkana, dočim se je madžarska vojska uprla in baje odstavila dosedanjo kvizlinško "vlado".

Rumunski kvizling, Ion Antonescu, ki se zaveda, kaj mu preti — je že pobegnil proti severu;

"Admiral" Horty (admiral, ki ima na Dunavu mali prevozni parnik, ki vozi iz Pešte v Budim in obratno), je pripravil potrebno osobno prtljago za svoj beg — proti severu;

Jugoslovanski kvizling, Nedić, ima pripravljeno svojo cincarsko torbo za beg — proti severu;

Hrvatski morilec in kvizling "poglavnik" in "dr." Pavelić ima pripravljen aeroplan nemškega kalibra — tako da zamore po noči odpotovati — proti severu; —

slovenski kvizlingi, znani pod imenom tvrdke "R. & Co. Ltd." — so se glasom najnovejših poročil tudi pripravili, da odpotujejo takoj, ko "zazvoni", — tudi proti severu.

— — —

Pot vseh teh kvizlingov vodi v znano gorsko votlino blizo Berchtesgaden, kjer bodo molili krog sohe nacijskega boga Votana in zaplesali svoj zadnji smrtni ples, z baklami v svojih krvavih rokah in potem bodo odšli "in corpore" v Votanova nebesa pod votlino v Berchtesgadenu . . .

— — —

Bog naj se usmili izdajalcev, kajti njihovi sosedje ne bodo imeli usmiljenja z njimi. To so ljudje v vseh deželah, katere so začasno osvojili Nemci; ljudje, ki si sicer niso baš pridružili Nemcem, ki pa so delovali v njihovo korist, s tem, da niso hoteli sodelovati z svojimi lastnimi rojaki. Bodočnost teh ljudi bo taka, da ni človeka na svetu, ki bi jim zavidal.

Že sedaj objavlja časopisje slike mnogih Francozinj, katerim je osvobojena množica rodoljubov kar javno postrigla lase, ker so se pečale z Nemci. Njih lasje bodo seveda zopet zrasli, toda sramota ostane z njim tudi v letih, ko bodo lasje osiveli in še dalje — vse do groba. To velja za vse oportuniste, kateri so izdajali svojo domovino za borne dobičke od strani nacijev.

V naši armadi, ki se bojuje onstran Atlantika za osvoboditev Evrope, je na tisoče vojakov francoskih, poljskih, norveških, čehoslovaških, danskih, belgijskih, jugoslovanskih, nizozemskih in drugih evropskih stariševv. Ameriški časniški poročevalci so z mnogimi teh vojakov govorili in vsi so izjavili, da nemška grozodejstva ne bodo pozabili in da tudi Nemcem ne bodo odpustili. In pozabili tudi ne bodo rodoljubi, ki žive onstran Atlantika. — Ljudje, oziroma pravi ljudje v Evropi tudi ne bodo pozabili prijatelja, kateri jim je pomagal, ko so jih nemške zveri preganjale kot preganjajo psi divjačino.

Glavni kvizlingi bodo dočakali svojo kazen malo po vojni, in najlažja kazen za nje bode hitra smrt. Na Norveškem so že sklenili, kako bo končal njihov Vidkun Quislink. Tamkaj so že objavili tozadevni ljudski predlog: privezali ga bodo k drogu na javnem trgu, tako da bode lahko vsakdo, ki bo šel mimo, v njega pljuval. To bo seveda le najlažja kazen za izdajalce, kateri bodo lahko ostali pri življenju, oziroma za takozvane pasivne kvizlinge. Mnogo teh bo ostalo pri življenju — toda dokler bodo živeli, se jih bodo njihovi sosedje in tudi člani njihovega lastnega sorodstva, zaničevalno ogibali.

Njihovo število je v primeru z ostalim prebivalstvom dokaj majhno, toda baš vsled tega dejstva bo zaničevanje teh ljudi od strani njihovih rojakov v bodočnosti tem večje. Ti ljudje bodo postali v bodoči Evropi posebna "kasta nedotakljivih", kajti pošteni ljudje se bodo sramovali z njimi občevati. Na Norveškem so tudi že sklenili, da izdajalci v bodoče ne bodo imeli volilne pravice, niti pravice postati državni uslužbenci; oni ne bodo smeli služiti v vojski, niti ne bodo smeli pričeti s trgovino in postati obrtniki. Mogli pa bodo opravljali dela navadnih dninarjev in plačevati davke.

V drugih evropskih, po nacijih zasedenih državah, pripravljajo enake kazni za svoje izdajalce. Na Nizozemskem so sklenili izvršiti smrtno kazen za vse glavne izdajalce, dasiravno je na Nizozemskem smrtna kazen bila odpravljena že pred nekako sto leti. Tudi so tamkaj sklenili, da se takoj po vojni odslovi vse nizozemske državne uradnike, ki so služili Nemcem in sedaj so objavili podtalni predlog, glasom katerega bodo izdajalci morali živeti za dobo petih let v koncentracijskih taboriščih — kajti — (tako pravijo Nizozemci) — po preteku petih let se bodo izdajalci poboljšali, ali pa bodo — mrtvi.

(Dalje prihodnjič.)

OPAZILI STE, da je mnogo, kako se je vse podražilo, da je papir tudi tiskovni papir in drugo tiskarsko potrebščine. Zato mi rajši zanesemo redno dopošiljanje lista, dokler gmotno upravništvo na dobro stoji, da imajo vedno, če je mogoče, vnaprej plačano naročnino. AJDE TE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

Slovansko pleme-rešitelj človeštva

(Članek je izšel v partizanskem časopisju "Nova Jugoslavija", 15. marca, 1944)

(Nadaljevanje.)

Naši narodi so s svojo herojsko borbo, s katero so pomagali tudi svojemu ruskemu bratu, dostojno odplačali svoj dolg slovanstvu. Narodi Jugoslavije so navzlic zankam, katere so jim neposredno ali pa po domačih špijonih nastavljali germanski okupatorji, uspeli da se v toku vojne zedinijo in da po prvič začno vstvarjati svoje iskrene želje za edinstvom, katere so jim v prejšnji vojni bile tako predrzno izigrane.

Naši ljudje v Ameriki, ali kjerkoli na svetu kjer ima svobodna beseda pravico, se med seboj združujejo, da bi pomagali zedinjenju svojega naroda v borbi proti germanskemu imperijalizmu, ki je veke delil slovanske narode. Zato so še hujše in sramotnejše izdaje katere vršijo razne nenarodne klike do naše osvobodilne borbe, ker one delajo močnejšega ravno tega smrtnega sovražnika slovanstva. Zato je tembolj sramotna Mačekova igra z usodo naših narodov. S svojim geslom o čakanju — da niti ne govorimo o njegovih sedanjih izdajah — Maček je direktno izdal slovanstvo, ko je pomagal, da se domobranska vojska priključi nemškim armijam pri nas doma in na Vzhodni fronti.

3. Tako se je grupiranje sil v svetu — kar se tudi drugače na nov način dogaja v tej vojni — odvilo v še eni smeri, grupiranju slovanskih dežel v borbi proti germanskemu imperijalizmu. Slovanski narodi so spontano začeli iskati se po svetu in se tesneje privajati eden k drugemu, a vsi skupaj k Sovjetski zvezi, veliki slovanski državi. Slovanski narodi so začeli braniti svojo čast in svoje pravice, da živijo v lindski skupnosti, kateri so dali toliko veličastvenih prispevkov. Tradicionalno bratstvo in povezanost slovanskih narodov je oplojena z novim patriotizmom, postalo klica nove solidarnosti, nove velike bratovščine narodov, ki hoče, da poda vzajemno pomoč vsakemu bratskemu narodu posebej, da bi se razvil v močno progresivno nacijo.

Slovanstvo, prerojeno v tej vojni krvavo se boreč za svoj obstanek, se ne temelji na majavih temeljih teorij o višjih in nižjih rasah. Nemška zverstva nad slovanskimi narodi, krvava bilanca triletnega germanskega vladanja nad poljskim, češkoslovaškim, jugoslovanskim in narodi Sovjetske Rusije, groba so stvarnost in jasen razlog za združenje Slovanov, njihovo solidarnost in vzajemno pomoč proti germanskemu imperijalizmu in zasužnjevanju sploh. Slovanstvo je postalo, in to mora do konca ostati, simbol borbe proti zverjaštvu in tatvini, proti zasužnjevanju, proti imperijalizmu, simbol novega miru in nove demokracije Evrope.

To novo slovanstvo že preraja slovanske narode. Vstvarjanje nacionalnih enot, poljske, češke in jugoslovanske v Sovjetski zvezi, zanos in navdušenje s katerim — borci teh enot žele stopiti v bok Rudeče armije je novi, širši patrijotizem kakršnega zgodovina do danes že ni poznala. Enotnost katero so dosegli naši narodi v borbi proti nemškemu imperijalizmu je novi patrijotizem do sedaj neznan narodom Jugoslavije, kateri so desetletja zavajali in hujskali na drug druzega. Poljaki in Čehi, katere so germanski imperijalisti naščuvali, da se prepirajo za Tješin so postali bratje v boju in se na Vseslovanskem taborju Slovanov-borcev v Moskvi veselijo, da bodo eden drugemu pomagali v osvoboditvi svojih domovin. Krvni bratje so postali bojevni bratje — to je novi vidik pomlajenega slovanstva.

Tako novo slovanstvo, prerojeno v bojih z germanskim imperijalizmom, očiščeno je od vsake ozkosrčnosti in šovinizma. Patriotizem Slovanov — to je novi vidik internacijonalizma. Na čelu slovanstva je država in ljudstvo katerih globoko sovraštvo do šovinizma in pravi internacionalizem sta dokaza z njenim celim obstankom. Skrb za razvoj vsakega naroda v Sovjetski zvezi, razrast narodne kulture vsakega naroda posebej, ruskega in neruskega, je dokaz ljubezni, ki živi med narodi Sovjetske zveze, a katero med narode nosijo in gojijo njeni voditelji. Sen slovanskih narodov o neviranem razvoju svojih nacionalnih držav in nacionalne kulture se vstvarja v boju s stoletnim germanskim sovražnikom, ramo ob rami z močno matico slovanstva — Rusijo, katera uči narode kako se ljubiti in zvajemno pomagati.

To novo slovanstvo, osvobojeno vsega šovinizma in medsebojnega trenja, zahteva danes podporo, utrjevanje in razvijanje vseh konkretnih oblik po katerih se povečava boj proti germanskemu imperijalizmu. Svoj zgodovinski in progresivni zmisel in značaj bo slovanstvo opravičilo z zedinjenim in oboroženim bojem z germanskim imperijalizmom in splošno vsakim imperijalizmom. Sovjetsko-češkoslovaški pakt je resen korak k sigurni zaščiti slovanskih narodov od katerega koli napada.

Ne samo to. Zedinjeno in močno slovanstvo je garancija mirne bodočnosti Evrope. Narodi Evrope morajo biti rešeni strahu pred zavojevalci, da bi se mogli neovirano razvijati. Bratska družina slovanskih narodov na čelu z ruskim, ki so v tej vojni doživeli najstrašnejše dni svoje zgodovine, prekaljenih v tej vojni v boju z največjim sovražnikom človeštva — to pomeni vstvarjanje močnega zidu v Evropi proti vseh, a posebno germanskih zavojevanj in razbojstvov. Narodi Evrope dolgujejo hvalo slovanskim narodom in ne bodo jih se bali, ampak bodo pomagali razvoj slovanskih narodov.

Navzlic nemško-fašističnim teorijam o barbarski rasi Slovanov, Slovani so, na čelu z velikim ruskim narodom, dvignili in visoko zadržali zastavo borbe proti najmračnejšega sistema kakršnega pozna zgodovina človeštva.

Mitra Mitrović.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

Note
za
KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO
35 centov komad — 3 za $1.—
* Breezes of Spring
Time of Blossom (Cvetni čas)
* Po Jezeru
Kolo
* Spavaj Milka Moja
Orphan Waltz
* Dekle na vrtu
Oj, Marička, pegljaj
* Barčica
Mladi kapetan
* Gremo na Štajersko
Štajerc
* Happy Polka
Če na tujem
* Slovenian Dance
Vanda Polka
* Židana marela
Veseli bratci
* Ohio Valley
Sylvia Polka
* Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
* Kadar boš ti vandrat šel
* Helena Polka
Slovenska Polka
* Pojdi z menoj
Dol s planine

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za $1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka
Naročite pri:
Knjigarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

RAZGLEDNIK

WISCONSIN, SREDIŠČE PRIDELKA SIRA V ZJEDINJENIH DRŽAVAH

Gričevje okraja Green v državi Wisconsin, izgleda nekako bolj "švicarsko", kakor pa ameriško, kajti tamaj so se prvotno naselili izdelovalci sira iz Švicee, potem, ko so dolgo časa iskali pokrajino, katera bi jih saj nekoliko spominjala na njihovo prvotno domovino.

Imenovani okraj je vsled tega naj "sirast" izmed vseh okrajev države Wisconsin, kajti v tem countyju se izdela in pridela več kakor polovico vsega sira, kar ga pridelajo državljani imenovane države. Za sedaj se pošilja velika večina wisconsinskega sira našemu vojaštvu in mornarjem vojne mornarice, kakor tudi našim zaveznikom.

V Wisconsinu pa ne izdelujejo samo sir, temveč ga tudi jedo, dasiravno s sedanjo kakovostjo sira niso baš docela zadovoljni, kajti sedanji sir ni dovoljno "vležan", in vsled tega nikakor ni tak, kakoršen je bil pred sedanjo svetovno vojno.

Izdelovalci švicarskega sira tudi sedaj niso tako srečni, kakor so bili pred vojno, kajti vsled splošnih zahtev odjemalcev, so bili prisiljeni izdelovati tudi druge vrste sira, posebno še takozvani "cheddar sir", ki je v Angliji izvanredno priljubljen, in Angleži še vedno zahtevajo izključno le te vrste sir.

V Wisconsinu se izdela vsako leto ogromno količino sira, oziroma 365,000,000 funtov in sicer v 2100 tovarnah sira. Vsaka tovarna je vedno pod strogim nadzorstvom starih in izkušenih izdelovalcev sira, kateri vsi so izredno ponosni na svoj izdelek.

Mesto Plymouth je središče sira vsega sveta in tamkaj se določajo dnevno cene siru za ves svet, dasiravno za sedaj določa vlada cene tudi za vse vrste sira, ki je tudi svetovala lastnikom tovarn naj sedaj izdelujejo večinoma le take vrste sira, kakoršen je potreben za naše vojaštvo in za izvoz v inozemstvo.

Domovina ameriškega sirarstva je pa county Fond du Lac v Wisconsinu in tamkaj so leta 1939 proslavili 75 letnico sirarske obrti v Zjedinjenih državah, kajti tamkaj so v tedanji majhni vasici, imenom Ladoga ustanovili prvo tovarno za izdelovanje sira v Zjedinjenih državah Severne Amerike. To tovarno je zgradil leta 1864 nek Newyorčan, dasiravno so mu njegovi sosedje to odsvetovali in mu dokazovali, da je nekako prišel ob svoj um. Dotedaj je namreč vsak wisconsinski farmer izdeloval svoj lastni sir za domačo potrebo, kajti nikdo ni niti mislil, da ima sir kako veljavo z ozirom na trgovino.

Vtedanji dobi je bila namreč pšenica glavni pridelek države Wisconsin, dasiravno so že tedaj razne žuželke delale na polju veliko škodo, tako, da je bilo potrebno skrbeti za to, da se v Wisconsinu ustanovi kaka nova obrt poljedelskega izvora. Vsled tega so si farmerji nabavili velike črede krav, katere so se pasle na prejšnjih pšeničnih poljih. Zgoraj imenovani Newyorčan, imenom — Hazen, je hitro bogatel s svojo tovarno, kajti svoj sir je lahko hitro prodal v bližnjem Chicagu. — Potem so tudi drugi podjetni ljudje zgradili nove tovarne za izdelovanje sira.

Oglasilo se je tudi mestece New Glarus in prebivalci tega mesta trdijo, da so tamkaj imeli svojo občinsko tovarno za izdelovanje švicarskega sira, že leta 1855, in sicer v hiši Fridolina Streiffa, ki je bil naselnik iz Švice. Toda, ker se je ta sir izdeloval v zasebni hiši, to ne pomenja prve ustanovitve za izdelovanje sira.

Wisconsin je toraj domovina vsega in ne le samo švicarskega sira. In sedaj nastane vprašanje: "Swiss or rye?"

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljan
(V slovenščini) Cena 50 centov
Dobite pri Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

ŽIVI IZVIRI
Spisal IVAN MATIČIČ
Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 dolgih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.
Cena $2
KNJIGARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV
NOVA IZDAJA STANE SEDAJ $3.00
Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izvežbati in izpopolniti.
Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Kratka Zgodba

Katarina

Piše Ignac Musich.

Charlie in Katarina sta bila prva človeka, ki sem jih osebno spoznal, ko sem prišel v to deželo. Bila sta holandskih starišev in sta bodila na delo okrog kmetov, kot dninarja. Imela sta svojo kmetijo, ki pa je polagoma propadala in se starala z njima vred. Okoliščine so jih postavile v to neprijetno stališče. Charlie je imel veselje do vsega, kar bi ga odvedlo od preveli-kega stika s poljskim delom. Lotil se je prešičjereje, toda prašiči so tako ustvarjeni, da imajo želodce, zato je njegova prešičjereja kmalu prenehala in kar je bilo prašičev še živih, so mu jih vzeli. Charlie je sklenil, da mora vsakdo skrbeti za svoj obstoj in prašiči pri tem niso izvzeti, ter jih je nadrevil v močvirnato grmičevje, ter jih prepustil svoji lastni usodi; dokler se niso zavzeli sosedje in jih rešili blatne hrane in gotovega izstradanja.

Bila sta že v letih, govorila sta skoro izključno pensilvensko nemščino. Izolerana sta bila od drugih, po svoji lastni volji, že od mladosti. Njih oče je bil menda precej odličen in Katarina mi je pravila, da je imela v svojih mladih letih solnčnik ali parasol, ter se je učila igrati na pijano. To sta bili menda le dve točki na katere je usmerjala svoje spomine na mladost. Imela sta lastnost, ki je jako redka pri ljudeh: —po drugi strani pa nista hotela, da jima kdo kaj dolguje. Če slučajno kmet ni imel denarja pri rokah, ko je prišel čas plačila, sta ga opominjala toliko časa, da je plačal; ako ni mogel v denarju, je bil pa kakšen predmet, ki je služil, kot odplačilo.

Znamenito je kako je Charlie sprejel zadnje plačilo od kmeta za katerega je delal. Ko je prišla zima in je delo ponehalo, je kmet poklical Charlieja, ter mu povedal, da nima denarja, s katerim bi mu plačal za njegovo delo. Svota je bila precejšna. Kmet pa je imel star Fordov truck in je v šali rekel Charlietu, če ga hoče v plačilo.

"Zakaj pa ne? Ti ga kar pripelji k nam," mu je velel. Sam namreč ni znal voziti avtomobila. Kmet je res pripeljal vozilo na Charlietov dom in ga porinil v šupo. Novi gospodar avta, pa je zabil količke pred vrata in podložil avto tako, da se kolesa niso dotikale tal. Od takrat ni nihče več videl tistega vozila na cesti. Šele, ko je Charlie umrl, je bil avto prodan, na dražbi in sicer za celih petdeset centov. Kmet, ki je plačal tako ogromno svoto za to vozilo, še menda danes uživa produktivnost tiste kupčije.

Katarina je imela malo čez šest križev, ko sem jo spoznal. Ponavadi je bila zavita v neke cunje, ki niso bile kocek in ne suknja. Stiskala je tisto ogrinjalo v ospredje, ko je prišla na delo; a pri delu pa je bila še precej dobra. Fanta ni imela nikdar; vsaj tako ne, da bi kdo vedel. Sanjala pa je, kljub starosti še vedno, da od nekod pride njen ideal. Mladina jo je kaj rada dražila s fanti ter ji obljubljala pomoč, da se njene sanje uresničijo. Ko je bil kakšen mladenič v bližini, so njene oči poskilile za njim, toda če je kdo opazil, je zardela po vsem obrazu. Ne vem, kje se je vzela kri, toda zardela je.

Delala je trdo; če je bilo treba vleči žago cel dan, pa jo je vlekla cel dan. Pravila mi je kako so čistili farmo in kako je morala pobirati tisto debelo kamenje in ga odnašati na rob njiv; kako so vlekli štore iz zemlje in drugo tako robo, ki ni spadala na njivo. Pravila mi je o svojem domu, ki je bil takrat eden najlepših v okolici. O Charlietovih pustolovščinah, — o psu, ki sta ga imela doma; o številnih mačkah in o oslu, kateri je bil edin stanovalec razpadujočega hleva.

Pri vseh teh pogovorih, pa mi ni nikdar pogledala v oči, pač pa je manevrirala s pogledom tako, da nisi vedel ali se boji; če jo je sram ali pa ima le tako navado od mladosti.

Minila so mnoga leta, odkar sem videl Katarino. Nekega zimskega dne, sem pa bil v okolici. Peljal sem se s prijateljem skozi tiste gozdove in polja, ki leže med premogovnimi polji Pennsylvanije. Avto, če tudi je imel verige na kolesih, se je s težavo kopal skozi globok sneg. Daleč pred nama na cesti, se je pa videla točka, ki se je počasi pomikala naprej. Voznik se ni zmenil zato in jaz pa tudi nisem hotel vprašati, kaj je. Ko končno doideva, sem natančneje pogledal, kaj se vije v snegu, tako počasi. Bil je majhen osel, preko katerega je visela razdvojena vreča z žitom; takoj za to vrečo, pa je sedela Katarina, zavita ravno v tiste cunje, kot sem jo poznal pred leti. Z levico je držala vajeti in v desni roki pa je tiščala pipo, iz katere se je počasi vil dim.

"Kam pa Katarina?" sem jo vprašal.

"V mlin," mi je odvrnila in skrila pipo med robove kril.

En čas me je gledala, kot da ne more uganiti kdo jo ugovarja in končno pa jo je pogodila: "Ikernac!" je vzkliknila in se pričela smejati kot otrok, ki mu Miklavž prinese konjička, ki vzadaj piska. Ne vem zakaj, toda nikdar ni mogla izgovoriti mojega imena pravilno; namesto Ignac; je vedna naglasila tako, da se je slišalo Ikernac.

Kmalu potem, pa sem slišal, da je po Charlietovi smrti odšla v sirotišnico, kjer pa ni hotela ostati, ker se ji je zdelo, da je tam zastonj. Morali so jo dati ven, k enemu izmed kmetov, ki ga je poznala in kjer je imela priliko, da izrabi svoje sile do zadnjega, ter s tem izplača za svoje dni življenja, na način, ki se ji je zdel najbolj pošten in pravičen.

Ne mislite pa, da je Katarina bodila vedno v tistih cunjah. Nikakor ne, ob nedeljah in praznikih si je nadejala takoimenovani banet in nov predpasnik. Počesala se je; potem je šla pa vsako nedeljo v vas, h hiši pri kateri je delala čez teden. Ob praznikih pa, ko so bili Velika noč ali Božič, je pa odprla omaro in vzela iz nje skrbno zavito obleko, katero je hranila od smrti svoje matere, polikala je pentlje in vse drugo in se je prišla pokazat, da tudi ona ve pomen praznika. Z njo je ponavadi prišel njen brat, ki je tudi za take slučaje hranil posebno obleko in svojo prilubljeno črno kučmo. Oba sta izgledala nedolžno otročja in sramežljiva do skrajnosti. No, sedaj ni več njih hiše, ne opuščene zemlje okrog nje. Tam je sedaj skrbno obdelano polje in le spomin še živi, na ti dve osebi, ki sta živeli v taki izolaciji in sta garali po drugem polju, med tem ko je njih zemlja ležala tam neobdelana skoro pol stoletja.

TO JE KNJIGA, KI JO BOSTE RADI IZROČILI SOSEDU, DA JO PREČITA

THE INCREDIBLE

TITO

Man of the Hour

V angleščini izpod peresa slovitega pisatelja

Howard Fast-a

Povest o bojih Jugoslovanov za svobodo, o čemer ni bilo pisano še nikdar poprej.

"Najbolj razburljiva povest v 27 letih!"

Stane 25c v uradu — 30c po pošti.

Ker je zaloga teh knjižic zelo omejena, je priporočljivo, da pošljite naročilo prej ko mogoče. K naročilu priložite v dobrem zavitku gotovino oz. znamke (Združenih držav). — Naročite lahko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street New York 11, N. Y.

DR. KERNOV BESEDNJAK

Prejeli smo nekaj iztisov druge izdaje angleško-slovenskega besednjaka, ki ga je sestavil dr. Frank J. Kern, zdravnik v Clevelandu.

Tak besednjak smo zelo potrebovali in vedno smo dobivali povpraševanja po njem. Dr. Kern je tudi sam izprevidel, da je tak besednjak potreben, zato ga je ponatisnil po svoji prvi izdaji, ki je izšla ob koncu prve svetovne vojne. Druga izdaja je popolnejša od prve in ima vse najpotrebnejše besede, ki jih rabimo v svojem vsakdanjem življenju. Knjiga ima 327 strani, ima lep jasen tisk in je trdo vezana v platno. Velja $5. Naročite jo lahko pri: Knjigarni "Glas Naroda", 216 West 18th St., New York 11, N. Y.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru.

Domača fronta

Zvezna vlada je v Washingtonu, D. C. in po drugih krajih postavila več uradov, ki dajejo prebivalstvu razne informacije in navodila, kaj je v vojnem času treba delati in tudi žrtvovati, in kaj je treba vedeti, da bo čimprej dobljena zmaga. — Take informacije in navodila objavljamo pod naslovom "Domača Fronta."

Dokazi za pomanjkanje vojnega materjala

General Brehon B. Somervell, poveljujoči general čet intendancee vojske, je dal War Manpower Komisiji konkretne dokaze za to, da res primanjkuje bistveno važnih vojaških potrebščin na bojiščih. To je oznanil Paul V. McNutt, ravnatelj War Manpower Komisije.

General Somervell je imel predavanje pred vodilnim komitejem WMC, ter je v tem predavanju našteval brzojavke generalov, ki dokazujejo, da se je često pripetilo, da so vojaški načrti trpeli zaradi pomanjkanja vojnega materijala.

G. McNutt je dejal: "Zdaj je še mnogo bolj potrebno kot kdajkoli prej, da izpolnimo vse zahteve oboroženih sil."

"Program komisije je bil dozdaj izpolnjen, toda še večji napori so postali potrebni, kot je to dokazal govor generala Somervella."

Enemu generalov se je pripetilo, da je moral odpovedati preko stotine misij bombnih letal, ker ni bilo na razpolago prave vrste letalskih bomb, je poročal general Somervell.

General Somervell je tudi povedal, da je dobil od nekega drugega generala poročilo, da je moral zavreči 3,500 tovornih avtomobilov, ker jih ni bilo več mogoče popravljati, tako da jih bo treba nadomestiti.

— — —

Producirati moramo dokler ne pade zadnji strel, — pravi Brynes

V naslednjem najdete najvažnejše dele izjave in navodil ravnatelja za vojno mobilizacijo James F. Byrnesa, kako preskrbeti potrebne delavske sile za bistveno važno vojno industrijo:

"Javnost v tej deželi se vara z mislijo, da je konec vojne neposredno pred nami. Nikdo ne ve, kdaj se bo vojna končala. Mi pa moramo producirati vse dotlej, dokler ne pade zadnji strel.

"Pri Cassinu in na obalah Normandije smo se naučili, da moremo ohraniti življenja mnogih naših vojakov, ako so na razpolago zadostne količine artilerije in bomb. Naši častniki na bojiščih zahtevajo radi tega kot je to njihova pravica zahtevati, da se jim da še večjih množin aretilerije, bomb in municije.

"Na polju onih maloštevilnih programov, kjer je produkcija zdaj nujno potrebna in obenem kritično pomanjkljiva, zahtevajo dejstva odločnega dela, da nabavimo vojski in mornarici te težke topove in municijo, bombe, radar naprave, tovorne avtomobile, tanke, materijal za zidanje, plašče in šotore za brze pohode naprej, katere delajo naše oborožene sile na vseh bojiščih sveta.

"Vojaške potrebe morajo biti na prvem mestu — nad vsako mislijo, da bi se povečalo izdelavo civilnih potrebščin. Naš sovražnik se opoteka. Ves je zmeden in kolena mu klecajo. Čas je, da končamo svoje delo. Svojih mož, ki služijo v oboroženih silah ne smemo pustiti na cedilu.

"Odgovornost za preskrbo zadostnih delavskih moči za naše vojne tovarne je jasna in neoporečena, ter pripada občinam. Občine pa morajo zadostiti tej svoji nalogi, ako hočemo biti zmožni, končati vojno brez uvedbe splošnega zakona za delo. Oni izmed nas, ki so doma, morajo ravno tako trdo delati, kot se trdo bore vsi oni, ki so na bojiščih."

NAŠI ZASTOPNIKI

California:
San Francisco, Jacob Lanshin*
Colorado:
Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana:
Indianapolis, Fr. Markich
Illinois:
Chicago, Joseph Bevčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan:
Detroit, L. Plankar*
Minnesota:
Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Montana:
Roundup, M. M. Panian
Nebraska:
Omaha, P. Broderick
New York:
Gowanda, Karl Strnisha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester,* Peter Rode*
Ohio:
Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon:
Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania:
Conemaugh, J. Brezovec*
Coverdale in okolica, Jos. Paternel
Bessemer, John Jevnikar
Export, Louis Supančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kerin
Imperial, Vence Palcich
Johnstown, John Polanšek*
Krayn, Ant. Tanšelj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Žust*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schifrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin:
Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming:
Rock Springs, Louis Tanšar*
Diamondville, Joe Bolich

NAJBOLJŠI PRIJATELJ V NESREČI VAM JE:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

Članstvo: 64,500

Premoženje: $11,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG

po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1
Domače živali
Spisal Damir Feigel

2
Kreutzerjeva sonata
Spisal L. N. Tolstoj

3
Andrej Ternovec
Spisal Ivan Albreht

6
Preganjanje indijanskih misijonarjev
Spisal Josip Spillman

8
Pravljice
Zapisal H. Majar

12
Frank Baron Trenk
Po raznih virih napisal Gjuro Pandurić

13
Pariški zlatar
Poslovenil Silvester K.

14
Pravljice in pripovedke za mladino
Spisal Silvester Kolutnik

15
Suneški invalid
Spisal Silvester Košutnik

17
Vojnimir ali poganstvo in krst
Spisal Josip Ogrinec

18
Mladim srcem
Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Meško

19
Študent naj bo
Spisal Fr. S. Finžgar

25
Duhovni boj
(Izdala družba sv. Mohorja)
L. Skupoli

26
Denar
Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

35
Praški Judek
Spillmannova povest — Prevel Josip Volc

IGRE

28
Magda
(Igra) — Alojzij Remec

29
Peterčkove poslednje sanje
(Igra) — Pavel Golia

30
Potopljeni zvon
(Igra) — Gerhart Hauptmann

31
Revizor
(Igra) — Nikolaj Vasiljevič

32
Spodobni ljudje
(Igra) — L. Lipovec

33
Črne maske
(Igra) — L. Andrejev

34
Antingone
(Igra) Poslovenil C. Golar

36
Sveti Just
(Igra) — Spisal dr. F. Petronio

38
Tončkove sanje na Miklavžev večer
(Igra) — J. Erbežnik in F. Roje

Kupite en "extra" bond ta teden!

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omeniti več sbirk, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

PROKLETA

:: Spisal EMILE RICHEBOURG ::

Iz francoščine prestavil J. L.

(108)

Bog se je posluževal tega otroka, da bi kaznoval grofa. Grof se je bil svojemu otroku ves posvetil, ljubil ga je pretirano, ljubil do blazenstva! In ta sin ni imel zanj niti hvaležnosti, niti nagnenja, ni ga niti spoštoval, niti ljubil! . . .

Grof je bil zaslužil kazen! Pa kaznovanemu biti po roki lastnega otroka, to mu je bila prevelika bolest!

Še je bilo mnogo prav hudih prizorov med njima, vsled česar grofič zapustil palačo svojega očeta ter se popolnoma loči od svojega roditelja.

Kaj je moral grof potrpeti, predno je prišlo do tega, da ni več ljubil sina: kaj je posebno kasneje moral prenašati; kdo li popiše vse to? Bilo je strašno!

Prevaran po svojem sinu in potrtega srca se je boječe zopet ozrl v minulost. In zdaj šele ga je bilo sram in groza pred tem, kar je bil naredil. Spoznal je bil jasno vse: uvidi svojo nespametnost, svojo krivico, in pekoča vest je pomnoževala njegovo gorje.

Izvedeti je hotel, kaj se godi na d'Arfeuillen. Germain mu je mogel o tem povedati največ. In pojasnil mu je tudi življenje grofice od onega časa, ko ji je bil otrok odvzet, življenje mučenice in svetnice!

Resen dvom, ali je grofinja istinito kriva, se je zdaj rodil v srcu grofovem in ta dvom ga je strašno mučil.

Zdajci mu pride poštena misel, da hoče grofinji vrniti odvzetega jej sina. Slušal je notranji glas, ki mu je dejal: — "Ako hočeš, da se te Bog usmili, popravi krivico, ki si jo storil!"

Večkrat je mislil na tega otroka, ki je bil žrtev njegove zmote in krutosti. Ker je bil pa Germainu ostro prepovedal, omenjati ga, ni vedel, kaj je postalo iz njega.

Nekega dne povpraša služabnika.

Sluga prebledi že po prvih besedah, vzdihne ter povesi glavo. Grof ume, da je tu nova nesreča. Hotel je vedeti vse.

Germain mu pove, da je Marijana Sydre, ki jej je izročil otroka, že več kakor dve leti mreva in da je sin gospe grofinje o tem času izginil.

"Povprašal sem v Chevrigny-ju," nadaljuje Germain, "pa poizvedel sem le malo. Gospod Leon je malo časa, predno je umrla stara žena, šel na potovanje, in od tedaj niso nič več slišali o njem. Vsi menijo, da mora biti mrtev, sicer bi se bil gotovo povrnil v kraj, kjer ga je vse ljubilo. In jaz verjamem kakor ludje; kajti že dve leti je renta nedotaknjena pri advokatu. Neka stara kmetica, po imenu Violet, je vedela za njegov naslov v tujini, ker mu je imela naznaniti smrt stare Marijane; pa pozabila je že na ta naslov. Žalibog, le pregotovo je: ubogi mladi mož je mrtev!"

Grof je bil kakor uničen. Zadeval ga je udarec za udarcem.

Povračala se mu je zdaj misel, da je tako kruto žrtvovani otrok njegov!

Po strašnem trpljenju vsled ljubosumnosti je zdaj občutil trpljenje vsled kesa!

Nesrečnik ni imel nobenega otroka več, nobene družine, nobenih prijateljev. Bil je sam brez tolažnika, brez miru in vest mu je neprenehoma strašno očitala. Mislil je že, samega sebe usmrtiti; a misel na Boga mu je zopet pregnala to namero.

Poizkusiti je hotel, ubežati samemu sebi.

Germaina pooblasti, da oskrbuje njegovo premoženje ter nato zapusti Francosko.

Rojil je po vseh delih sveta. V Cayenneu najde Jeana Renauda, junaškega blagega tega moža, ki mu je hotel izprositi milost.

Oj, kako dober je pač Bog na temnih svojih potih!

14.

Dvanajstleten otrok je vodil slepo ženo. Korakala sta po vasi d'Arfeuilleski. Napotita se v grad.

Sodeč po čistem perilu in čednem kmetskem oblačilu, žena ni bila beračica. Tudi otrok je bil dostojno oblečen.

Žena je nosila črno avbo, ki ji je pokrival vso glavo. Črna svilena obveza se ji je ovijala okoli čela in oči. Obveza je služila v to, da je zakrivala grdo rano ali ostuden obrunek.

Slepica in nje vodnik sta bila prišla k gradu. Otrok pozvoni na vratih.

Kmalu potem odpre vrata neka ženska.

"Kaj hočete?" povpraša prijazno.

"Rada bi govorila z gospo grofinjo," pravi slepica.

"Če hočete podporo, povedem vas k gospe Regini, ki nadomešču je gospo grofinjo."

"Ne, ne!" odgovori slepica živo. "Ne zahtevam podpore nego milosti, ki mi jo sama gospa grofinja more dodeliti!"

"To je nekaj drugega," reče ženska. "Le vstopite ter sedite na to le klop. Povprašati hočem, če vas hoče gospa grofinja sprejeti."

Ženska se brzo odstrani, a povrne se že za nekoliko minut z besedami: "Gospa grofinja vas pričakuje; pojdite za mano!"

Slepica in otrok prideta v veliki salon, ki je bil črn prevlečen in ki so v njem bile vse priprave isto tako črne. V salonovem ozadju je viselo veliko božje razpelo od ebenovine in s Kristusom od slonokosti. Pod božjim razpelom je stal klečalnik tudi od ebenovine. Sredi tega žalnega salona je stala gospa Bussieres v vdovji črni obleki.

(Nadaljevanje sledi.)

Nemški generali v Franciji nimajo sreče

Angleški glavni stan v Franciji naznanja, da je bilo od vpadnega dne 6. junija ubitih, ranjenih ali ujetih 25 nemških generalov in admiralov, ali pa so bili nadomeščeni z drugimi ali pa so kar čez noč izginili.

Ker generali navadno niso v prvi bojni črti, je razvidno, da zavezniki zelo naglo napredujejo in marsikaterega generala vjamejo, predno se je zavedel, da je zavezniška armada tako blizu.

Imena teh generalov so:

Feldmaršal Erwin Rommel je bil ranjen in je ranam najbrže podlegel.

Feldmaršal Karl von Rundstedt je bil odslovljen.

General Friedrich Dollman, poveljnik nemške sedme armade je mrtev; vzrok njegove smrti ni znan.

General Marcks, poveljnik 94. zbora je bil ubit.

General Otto von Stuelpnagel, poveljnik v Franciji, je bil nevarno ranjen na glavo.

General Arabich - Wachter, poveljnik 326. divizije, je bil ubit.

General Elfeldt, poveljnik 84. zbora je bil vjet.

General Hellmich, poveljnik 243. infanterijske divizije je bil ubit.

General Praum, poveljnik 277. infantedijske divizije je bil ubit.

General Spang, poveljnik 247. infanterijske divizije, je bil vjet.

General Carl Wilhelm von Schleiben, poveljnik v Cherbourgu je bil vjet.

General Stegmann, poveljnik 77. infanterijske divizije je bil ubit.

Generali von Dawans, Ritter in Elder, poveljniki tančnih divizij, so bili ubiti.

General Falley, poveljnik 92. infanterijske divizije je bil ubit.

General Menny, poveljnik 84. infanterijske divizije je bil vjet.

General Satler, poveljnik 77. infanterijske divizije je bil ubit.

Admiral Walter Hennecke, mornariški poveljnik v Cherbourgu je bil vjet.

General Lammerding, poveljnik druge elitne tančne divizije je bil ranjen.

General Ostendorff, poveljnik 18. tančne divizije je bil ranjen.

General Witt, poveljnik 12. elitne tančne divizije je bil ubit.

General Alexander von Faulkenhaus, poveljnik v Belgiji in severni Franciji je bil odstavljen.

General von Funck, poveljnik 47. tančnega zbora, je pa "skrivnostno izginil."

General Sodenstern, poveljnik 19. armade je odstopil.

— — —

Če bo tako šlo, bo Hitler izgubil vse generale in se bo sam moral povišati v generala ali feldmaršala.

Marlena Dietrich v vlogi plesalke v "Kismet"

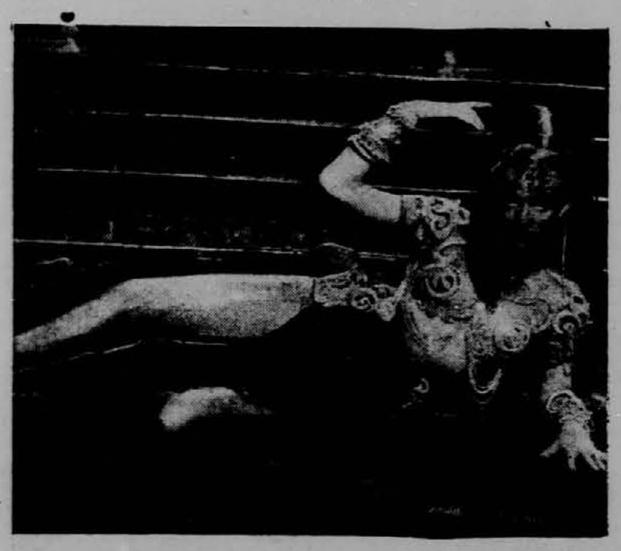

Sedaj se prikazuje v Astor gledališču na 45th Street in Broadway, New York City, zelo zanimiv film po imenu "Kismet", v katerem v glavnih vlogah nastopata Marlene Dietrich in Ronald Colman. To je zares pretresljiva ljubezenska drama in dragocen sijaj, zvezano z čarobnostjo in pustološčino vzhoda. Kdor si želi par ur razvedrila, naj ne zamudi si ta film ogledati, ki se proizvaja v technicolor in sicer neprenehoma od 9. zjutraj do polnoči vsaki dan.

— STRAN 1. —

MATI . . . (Enodejanka)

Osebe:
Mati
Hči Minca
Sin Peter
Partizan Andrej
Partizan Marko

(Godi se leta 1943 nekje na Slovenskem.— Prizorišče: Soba, kakršne so v trgih, napol kmečka napol meščanska. Miza, stoli, omara, zadaj in na desni vrata, zadaj eno ali dvoje oken z zavesami, na levi peč. — Mrači se.)

1. prizor.

Peter: (Sam v sobi. Stoji ob oknu, v rokah drži puško, ogleduje jo in čisti. Tiho poje sam za se ali žvižga pesem: "Kdo prešteje mlado silo naših bataljonov, čet?")

Minca: (Vstopi. Peter hoče skriti puško, a ko zagleda sestro, je ne skrije. Minca odloži ogrinjalo). Za božjo voljo, Peter, odkod imaš puško? Kje si jo iztaknil?

Peter: Moja stvar!

Minca: Si spet lazil v gozd in govoril z partizani?

Peter: Mogoče!

Minca: So te spet vabili, kaj?

Peter: Nič me niso vabili. Nekaj krompirja sem jim zapeljal, da ne bodo stradali.

Minca: In krompir si vzel kar iz domače kleti?

Peter: Seveda. Samo mami tega nikdar ne pravi, saj veš, kako je z njo. Zmerjala bi spet.

Minca: Pa te niso vabili partizani k sebi?

Peter: Kaj bi me vabili? Saj vedo, da sem z njimi in da bi bil že zdavnaj pri njih v gozdu, če ne bi bilo matere, ki zmerom vzdihuje za Francetom.

Minca: (Ki medtem pospravlja po sobi in prižge luč, ker se je močno zmračilo.) Boš vendar razumel mamo. Zanjo je bilo dovolj hudo, da je šel France v hribe. Veš, kako je temu nasprotovala. Ako je France kljub temu kar na lepem po noči izginil, mu tega ni mogla oprostiti. In čeprav ga zaradi tega skoraj ne šteje več za sina, vzdihuje neprestano v strahu, da se Francetu kaj zgodi. Mati je pač mati!

Peter: Jaz pa sem moral v internacijo. Je to bolje? Ji zaradi tega nemara ni bilo hudo?

Minca: Seveda ji je bilo hudo. In ko si se pred mesecem vrnil, si videl sam, kako je bila vesela. Pa vendar — —

Peter: A nemara bi rajši videla, da bi bila oba s Francetom na Rabu kakor pa v hribih. Mati misli, da se človek danes lahko ogne nevarnosti. A tu ni izbire; ali v hribe in v boj, kjer lahko padeš, ali pa v internacijo, kjer lahko pogineš od lakote in gorja ko pes za plotom. Na tisoče jih je umrlo na Rabu. Rajši pa že padem s puško v roki in z zavestjo, da sem vsaj enega podrl, kakor pa da nebogljen poginem v taborišču!

Minca: Mati se boji za hišo, za grunt. Koliko hiš so Italijani požgali, koliko družin je brez strehe, koliko kašč iz ropanih in porušenih!

Peter: Vem, videl sem razbito Sodražico, videl loško dolino. In ravno to je tisto, kar me podžiga, da bi šel med partizane, da bi se šel boriti proti divjaškemu tujcu. Grunt, grunt . . . Ravno za to našo hišo, za ta naš grunt, ki je materi tako pri srcu, se bori France. In za svojo rodno hišo se bori tudi Andrej, Minca, tvoj Andrej.

Minca: (Se zdrzne) Andrej!

Peter: Si tudi njemu kaj branila?

Minca: (Zamišljeno) Čudno je to, Peter, njemu nisem branila.

Peter: Glede Franceta pa vselej potegneš z materjo, češ, da ni prav storil, da ni poslušal matere.

Minca: Andreju nisem nič branila. Ko mi je povedal, da gre, me je obšla samo bojazen zanj, za njegovo življenje. Potolažil me je precej trdo, češ: Nikjer ni zapisano, da bom živel petdeset, sedemdeset let.

Indijanska vojna v Ontario

V Fort Albany, na obrežju James Bay, ob Hudsonskem zalivu, prišlo je do prave vojne med Indijanci iz rodu Cree in tako se je tamkaj vršila prva sodna obravnava tekom 250 let stare zgodovine onega kraja.

Sodišču je predsedoval sodnik E. R. Tucker iz Cochrane, Ont.

Do vojne je prišlo vsled tega, ker sta se stepli dve indijanki, ki sta bili medsebojno ljubosumni. Predmet ljubosumnosti je bil indijanec "Williams" in vsled njega sta se pretepali: njegova žena, in neka Mrs. Janet oppeneskum. Pretepali sta se v katoliški cerkvi in sicer z kamenjem. Sodnik ju je obsodil na leto dni zapora, toda obsodbo je za leto dni suspendiral pod pogojem, da se vojna ne bode obnovila za leto dni.

Velik kit

Iz Hubbards, N. S., se javlja, da so nedavno odšli trije bratje, Fred, Robie in Cecil na ribolov, ko so ugledali velikega kita skoraj v neposredni bližini. Ker so imeli seboj tudi puške, so pričeli streljati na kita in ko so vanj izstrelili 170 krogelj, je kit poginil. Potem so ga privezali k svoji ladjici in odjadrali proti obrežju. Pot je bila dokaj težavna, kajti kit je bil 37 čevljev dolg in je tehtal 12 ton.

RAD BI IZVEDEL

Rad bi izvedel za naslov rojakov Matija in Marko Cajnar, iz Križevske vasi, fara Metlika, Jugoslavija. Oglasita naj se na "N. G.", c. of Glas Naroda, 216 West 18th Street, New York 11, N. Y. 8—29, 30, 31

Brez nedeljskega počitka

Vancouver, B. C. — Tukajšnji tatovi ne spoštujejo niti nedelje niti praznikov, dasiravno ob takih dnevih prihajajo v cerkve. Rev. E. Bird, župnik cerkve sv. Pavla namreč poroča, da mu je nepoznani tat ukradel — denarnice, ko je opravljal nedeljsko službo v svoji cerkvi. Koliko je imel denarja v svoji denarnici, pa ni povedal.

SEDAJ LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI
pisatelja Louis Adamič-a
ZA CENO $2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, daje pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanji vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenci v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kaker bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov . . Čitanje te knjige je bogato plačano." — — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za $..... za lastnoročno podpisano(i) knjigo(i):

.....

.....

Moje ime .....

Št., ulica ali Box št. .....

Mesto in država .....

"Glas Naroda"
216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.